

De PRIIPs-Verordening: essentiële informatie over verpakte beleggingsproducten

mr. R.J. Watson en mr. T.W. Beenen¹

Zoals het er nu naar uitziet, wordt de PRIIPs-Verordening op 31 december 2016 van toepassing. Deze verordening bevat regels over het opstellen en verstrekken van een standaard informatiedocument aan retailbeleggers met betrekking tot bepaalde beleggingsproducten. Op dit moment zijn er nog veel vragen over de uitleg van de verordening. In deze bijdrage zetten wij de belangrijkste onderwerpen uit de PRIIPs-Verordening uiteen.

1. Inleiding

De *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products Verordening* ('PRIIPs-Verordening')² bepaalt dat elke retailbelegger die een verpakt beleggingsproduct ('PRIIP') koopt of advies hierover ontvangt, een *key information document* ('KID') dient te ontvangen van de verkoper of adviseur. De gedachte hierbij is dat het verstrekken van een dergelijk gestandaardiseerd precontractueel informatiedocument de transparantie richting de retailbelegger verbetert.³ In een KID worden de belangrijkste kenmerken van een PRIIP uiteengezet, zodat de retailbelegger beter in staat is een beleggingskeuze te maken en verschillende PRIIPs met elkaar te vergelijken.

De PRIIPs-Verordening is een cross-sectorale verordening. De verordening zal daardoor financiële ondernemingen uit verschillende sectoren raken, zoals banken, verzekeraars, beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen. Het cross-sectorale karakter maakt de PRIIPs-Verordening vernieuwend binnen de tot op heden sectoraal ingerichte Europese financiële toezichtgeving.

Over de precieze uitleg van de PRIIPs-Verordening en haar praktische uitwerking bestaat nog veel onduidelijkheid. Op 30 juni 2016 heeft de Europese

Commissie een gedelegeerde verordening ('Gedelegeerde Verordening')⁴ aangenomen, waarin de PRIIPs-Verordening wordt uitgewerkt. Op 1 september 2016 werd echter bekend dat ECON (de economische en monetaire commissie van het Europees Parlement) niet instemt met de inhoud van de Gedelegeerde Verordening. De Gedelegeerde Verordening zal nu in stemming worden gebracht tijdens een plenaire zitting van het Europees Parlement. Mocht de Gedelegeerde Verordening die stemming niet overleven – en daar heeft het alle schijn van – dan verwachten wij dat dit zal leiden tot uitstel van de datum waarop de PRIIPs-Verordening van toepassing zal worden.

Wij zijn bij het schrijven van deze bijdrage uitgegaan van de tekst van de Gedelegeerde Verordening van 30 juni 2016. Overigens merken wij op dat er in de zomer van 2016 nog Level 3-regelgeving zou worden gepubliceerd, waarin de Gedelegeerde Verordening verder zou worden uitgewerkt. Die regelgeving is tot op heden nog niet verschenen. Wij verwachten dat de Level 3-regelgeving niet zal worden gepubliceerd voordat er meer duidelijkheid is over de status van de Gedelegeerde Verordening.

In deze bijdrage bespreken wij de hoofdlijnen van de PRIIPs-Verordening en enkele zorgen die in de

1. Roderick Watson en Thom Beenen zijn advocaat te Amsterdam. De tekst van deze bijdrage is voltooid op 4 september 2016. Ontwikkelingen van na die datum zijn niet meegenomen.

2. Verordening (EU) Nr. 1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014 over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIPs), te raadplegen via <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014R1286>>.

3. Punt 2 van de considerans bij de PRIIPs-Verordening.

4. Commission Delegated Regulation (EU) of 30.9.2016 supplementing Regulation (EU) No 1286/2014 of the European Parliament and of the Council on key information documents for packaged retail and insurance-based investment products (PRIIPs) by laying down regulatory technical standards with regard to the presentation, content, review and revision of key information documents and the conditions for fulfilling the requirement to provide such documents, te raadplegen via <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014R1286>>. Op het moment van schrijven van deze bijdrage is de Gedelegeerde Verordening nog niet aangenomen door het Europees Parlement.

markt zijn geuit. Eerst gaan wij in op de reikwijdte van de verordening (paragraaf 2). Vervolgens behandelen wij de verplichting tot het opstellen (paragraaf 3) en de verplichting tot het verstrekken van een KID (paragraaf 4). Tot slot zullen wij nog kort stilstaan bij het Nederlandse wetsvoorstel naar aanleiding van de PRIIPs-Verordening (paragraaf 5) en wij zullen eindigen met enkele slotopmerkingen (paragraaf 6).

2. Reikwijdte

In deze paragraaf zullen wij eerst stilstaan bij de vraag aan welke partijen een KID moet worden verstrekt. Daarna gaan wij in op de vraag wat een PRIIP is. Vervolgens behandelen wij het overgangsregime en de territoriale reikwijdte van de verordening.

2.1. Wat is een retailbelegger?

De PRIIPs-Verordening is van toepassing op het verkopen van of het adviseren over PRIIPs aan 'retailbeleggers'. Voor de definitie van 'retailbelegger' uit de PRIIPs-Verordening wordt aangesloten bij de definitie van 'niet-professionele belegger' uit MiFID II en de definitie van 'klant' zoals is opgenomen in de richtlijn verzekeringsbemiddeling.⁵ Dat betekent dat niet alleen de verkoop van PRIIPs aan consumenten, maar ook aan bijvoorbeeld veel MKB-ondernemingen onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening valt.

De verkoop van en het adviseren over een PRIIP aan professionele beleggers valt niet onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening. Dat betekent dat er naar onze mening geen KID hoeft te worden verstrekt aan een vermogensbeheerder die namens en voor rekening van een retailbelegger in het kader van een vermogensbeheermandaat een PRIIP aanschaft.⁶ Een vermogensbeheerder is immers een beleggingsonderneming en daarmee als professionele belegger in de zin van MiFID II. Deze gedachtegang is in lijn met art. 55 Vrijstellingsregeling Wft. Volgens dit artikel is een aanbieder van effecten vrijgesteld van de prospectusplicht van art. 5:2 Wft indien de effecten worden aangeboden aan een vermogensbeheerder die namens en voor rekening van niet-gekwalificeerde beleggers vermogensbeheerdiensten verricht.

2.2. Wat is een PRIIP?

De PRIIPs-Verordening is van toepassing op alle producten, ongeacht hun vorm of opbouw, die zijn ontworpen om retailbeleggers beleggingskansen te verschaffen, waarbij het aan de retailbelegger te betalen bedrag onderhevig is aan schommelingen in referentiewaarden of aan prestaties van een of meerdere activa die niet rechtstreeks door de retailbelegger worden gekocht.⁷ Het gaat dus om verpakte producten, waarbij andere vormen van risicoblootstelling en andere productkenmerken tot stand worden gebracht of andere kostenstructuren worden opgebouwd in vergelijking met producten waarin rechtstreeks wordt geparticipeerd. Hierdoor kan een belegger beleggingsstrategieën volgen die voor hem anders niet bereikbaar zouden zijn.⁸ Voorbeelden van PRIIPs zijn onder andere deelnemingsrechten in beleggingsfondsen, levensverzekeringen met een beleggingscomponent, gestructureerde producten, gestructureerde deposito's en derivaten. Hieronder volgt een niet-uitputtend overzicht van beleggingsproducten die onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening vallen.

2.2.1. Deelnemingsrechten in AIF en UCITS

Onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening vallen deelnemingsrechten in beleggingsfondsen. Het gaat daarbij om deelnemingsrechten in zowel *undertakings for collective investment in transferable securities* ('UCITS') als in *alternative investment funds* ('AIFs') voor zover deze worden aangeboden aan retailbelegger.⁹

2.2.2. Verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten

De PRIIPs-Verordening is ook van toepassing op verzekeringen met een beleggingscomponent. Dat zijn verzekeringen waarvan de uitkering op een bepaalde dag of een afkoopwaarde geheel of gedeeltelijk is blootgesteld aan marktfluctuaties. Gedacht kan worden aan een *unit linked* beleggingsverzekering, waarbij een deel van de inleg van de verzekeringnemer wordt belegd in een of meerdere beleggingsfondsen. De hoogte van de uitkering onder de verzekering is hierbij afhankelijk van het resultaat van de onderliggende belegging.¹⁰

5. Art. 4 lid 6 PRIIPs-Verordening.

6. Zie de workshop van de Europese Commissie waarin zij ingaat op de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening van 11 juli 2016, 'Cross-cutting PRIIPs KID RTS Questions', Europese Commissie, te raadplegen via <http://ec.europa.eu/finance/events/2016/0711-workshop-priips-framework/docs/160711-cross-cutting-priips-kid-rts-questions_en.pdf>.

7. Punt 7 van de considerans bij de PRIIPs-Verordening.

8. Punt 6 van de considerans bij de PRIIPs-Verordening.

9. Punt 7 van de considerans bij de PRIIPs-Verordening sluit beleggingsfondsen die uitsluitend aan institutionele beleggers aanbieden uit omdat zij dus niet voor verhandeling aan retailbeleggers in aanmerking komen.

10. Zie hierover L.J. Silverentand (red.) e.a., *Hoofdlijnen Wft*, Deventer: Kluwer 2012, p. 112.

De PRIIPs-Verordening is niet van toepassing op verzekeringen die enkel een vast bedrag uitbetalen bij overlijden. Daarnaast vallen wettelijk erkende individuele en bedrijfspensioenproducten die als primaire doelstelling hebben de belegger tijdens zijn pensioen van een inkomen te voorzien, buiten de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening.¹¹ Binnen de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening vallen individuele opbouwproducten in de vorm van een verzekering of spaarproducten die investeringsmogelijkheden bieden.

2.2.3. Gestructureerde deposito's

Gestructureerde deposito's vallen eveneens onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening.¹² Voor de definitie van 'gestructureerd deposito', verwijst de PRIIPs-Verordening naar MiFID II. Een gestructureerd deposito is een deposito dat op de vervaldatum volledig wordt terugbetaald, waarbij de hoogte van de rente of premie afhankelijk is van een andere waarde, zoals een beursindex.¹³ Een voorbeeld van een gestructureerd deposito is een AEX-spaarrekening. Als de rente of premie van het deposito is gekoppeld aan een rente-index (bijvoorbeeld een Euribor-tarief), dan is geen sprake van een gestructureerde deposito.

2.2.4. Gestructureerde producten

Ook gestructureerde producten vallen binnen de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening. Het is niet helemaal duidelijk wanneer precies sprake is van een gestructureerd product.

In ieder geval vallen instrumenten uitgegeven door een *special purpose vehicle* ('SPV') onder de PRIIPs-Verordening voor zover zij voldoen aan de karakteristieken van een PRIIP. Het moet dus gaan om een door een SPV uitgegeven instrument (bijvoorbeeld een *note*) waarvan het terug te betalen bedrag afhankelijk is van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld een portfolio van verpakte voordeelingen).

Wij hebben ons nog afgevraagd of achtergestelde of perpetuele obligaties onder de reikwijdte van de verordening vallen. Wij menen dat dit niet het geval is omdat de waarde van deze obligaties in beginsel niet rechtstreeks afhankelijk is gemaakt van een andere waarde.

2.2.5. Derivaten

Ook derivaten vallen onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening. De onderliggende (referentie)

waarden kunnen uiteenlopend zijn, zoals aandelen, indices, grondstoffen of rentestanden.

Wij merkten nog op dat in overweging 6 van de PRIIPs-Verordening staat dat er sprake is van een PRIIP als het 'terug' te betalen bedrag onderhevig is aan schommelingen in referentiewaarden.¹⁴ Dat impliceert dat een retailbelegger een initiële investering moet doen om een PRIIP te verwerven. Maar dat is bij derivaten niet altijd het geval. Desondanks lijkt het de bedoeling van de Europese wetgever om ook derivaten waarbij geen initiële inleg wordt gedaan, onder de reikwijdte van de verordening te brengen.

2.3. Overgangsregime

De PRIIPs-Verordening bevat geen algemeen overgangsregime voor bestaande PRIIPs. Dat betekent dat de PRIIPs-Verordening in principe vanaf 31 december 2016 van toepassing is op alle financiële producten die op dat moment zijn aan te merken als PRIIP en ter beschikking worden gesteld aan retailbeleggers.

Het ontbreken van een algemeen overgangsregime roept verschillende vragen op. Wat betekent dit bijvoorbeeld voor bestaande producten die niet meer kunnen worden afgesloten? Hierop is de PRIIPs-Verordening niet van toepassing omdat het 'aangrijpmoment' het moment van advies of verkoop is. Als producten niet meer worden verkocht, dan is de verordening niet van toepassing. Dat betekent naar onze mening ook dat de PRIIPs-Verordening niet van toepassing is op bestaande producten waarbij nog een aanvullende inleg kan worden gedaan.¹⁵

In een workshop van de Europese Commissie van 11 juli 2016 waarin de PRIIPs-Verordening en de Gedelegeerde Verordening centraal stonden, werd besproken dat producten die niet meer actief worden aangeboden, maar nog wel worden verhandeld op een secundaire markt, onder de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening vallen. Besproken werd dat het gevolg hiervan zou zijn dat een KID ter beschikking moet worden gesteld aan een belegger die een dergelijke PRIIP op een secundaire markt koopt.

De PRIIPs-Verordening bevat wel een specifiek overgangsregime voor deelnemingsrechten in UCITS.¹⁶ Reden voor het instellen van dit overgangsregime is dat (beheerders van) UCITS vrij recent zijn

11. Art. 2 lid 2 sub e-g PRIIPs-Verordening.

12. Art. 2 lid 2 sub c PRIIPs-Verordening.

13. Art. 4 lid 1 onder 43 MiFID II.

14. In de Engelstalige versie staat in zowel overweging 7 als art. 4 lid 1 het woord 'repayable'.

15. Zie de workshop van de Europese Commissie waarin zij ingaat op de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening van 11 juli 2016, 'Cross-cutting PRIIPs KID RTS Questions', Europese Commissie, 11 juli 2016, p. 4, te raadplegen via <http://ec.europa.eu/finance/events/2016/0711-workshop-priips-framework/docs/160711-cross-cutting-priips-kid-rt-questions_en.pdf>.

16. Art. 32 lid 1 PRIIPs-Verordening.

onderworpen aan nieuwe voorschriften met betrekking tot het verstrekken van essentiële beleggersinformatie.¹⁷ Dit specifieke overgangsregime zal in beginsel eindigen op 31 december 2019, maar dit kan door de Europese Commissie worden verlengd.¹⁸ Gedurende de periode van het overgangsregime geldt geen verplichting tot het opstellen en verstrekken van een KID over UCITS. De bestaande regels blijven wel van toepassing.

De vraag kan nog worden gesteld of dit specifieke overgangsregime ook geldt voor PRIIPs die geen UCITS zijn, maar die deelnemingsrechten in UCITS als onderliggende waarde hebben. Dergelijke PRIIPs vallen niet onder het overgangsregime, zo blijkt uit een brief van (inmiddels voormalig) Eurocommissaris Hill aan de European Banking Federation.¹⁹

2.4. Territoriale reikwijdte

De PRIIPs-Verordening is van toepassing indien aan een retailbelegger een PRIIP wordt verkocht of over een PRIIP wordt geadviseerd, en die retailbelegger zich in de EU/EER bevindt. Dat brengt mee dat voor een buiten de EU/EER ontwikkelde PRIIP een KID moet worden opgesteld als deze in de EU/EER aan retailbeleggers beschikbaar wordt gesteld.

Mogelijk zal ook de naderende Brexit nog complicaties opleveren. Partijen die in het Verenigd Koninkrijk PRIIPs verkopen of over PRIIPs adviseren, zullen tot het moment van uittreden moeten voldoen aan de verplichtingen uit de PRIIPs-Verordening. Dit zal de nodige investeringen meebrengen (bijvoorbeeld op compliance gebied), terwijl de verplichtingen uit de PRIIPs-Verordening mogelijk maar een korte periode op hen van toepassing zullen zijn. Daarnaast zal het moment van uittreden van het Verenigd Koninkrijk wellicht samenvallen met het moment van het eindigen van het UCITS-overgangsregime. Dit brengt onzekerheid mee voor marktpartijen die in die periode in het Verenigd Koninkrijk UCITS verkopen of over UCITS adviseren.

3. Opstellen van een KID

Voordat een PRIIP aan retailbeleggers ter beschikking wordt gesteld, stelt de PRIIPs-ontwikkelaar een KID op en plaatst hij het KID op zijn website.²⁰ Zoals reeds aangegeven is het KID een precontractueel informatiedocument dat de retailbelegger moet helpen met het maken van zijn beleggingskeuze.

3.1. Vorm KID

In de Gedelegeerde Verordening staat een model-KID waarvan de PRIIPs-ontwikkelaar niet mag afwijken. Het KID moet accuraat, eerlijk en duidelijk zijn en mag niet misleidend zijn. Daarnaast moet de informatie in het KID stroken met alle bindende contractuele documenten, met de ter zake doende delen van de documenten houdende het aanbod en met de voorwaarden van het PRIIP (te denken valt aan onder andere fondsdocumenten, polisvoorwaarden of een prospectus).²¹

Het KID dient maximaal drie pagina's te beslaan. Dit kan lastig zijn voor PRIIPs-ontwikkelaars die PRIIPs aanbieden in lidstaten met een minder beknopte taal. Wanneer in het KID kleuren worden gebruikt, mogen deze geen afbreuk doen aan de begrijpelijkheid van de informatie als het KID in zwart-wit wordt afgedrukt of gekopieerd.²²

3.2. Inhoud KID

Het KID bevat informatie over het PRIIP. In het KID staat onder meer contactinformatie van de PRIIP-ontwikkelaar en informatie over het product zelf (zoals het soort product, de doelgroep, de looptijd, de belangrijkste risico's, de kosten en de mogelijkheid om vervroegd uit te stappen).

Het KID moet ook een samenvattende risico-indicator bevatten. De samenvattende risico-indicator geeft het risiconiveau aan van het PRIIP in de vorm van een risicoklasse, die wordt uitgedrukt op een schaal van 1 tot 7. De belangrijkste risico's van PRIIPs zijn marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. De risico-indicator aggregiert het marktrisico en kredietrisico en geeft deze tezamen weer in een samenvattende indicator. Indien relevant wordt het liquiditeitsrisico apart vermeld in het KID. De Gedelegeerde Verordening gaat uitgebreid in op de vraag hoe de omvang van deze risico's moeten worden bepaald.²³

De kosten die worden opgenomen in een KID bestaan in beginsel uit eenmalige kosten (*one-off costs*), vaste kosten (*ongoing costs*) en incidentele kosten (*incidental costs*). Bij eenmalige kosten kan

17. De Verordening (EU) nr. 583/2010 van de Commissie van 1 juli 2010 tot uitvoering van Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft essentiële beleggersinformatie en de voorwaarden waaraan moet worden voldaan als de essentiële beleggersinformatie of het prospectus op een andere duurzame drager dan papier of via een website wordt verstrekt (*PbEU* L 176/1) ('EBI-Verordening'). De EBI-Verordening geeft gedetailleerde regels voor de informatie die moet worden opgenomen en de wijze waarop deze informatie moet worden gepresenteerd.

18. Art. 33 lid 1 PRIIPs-Verordening.

19. Zie de brief van Eurocommissaris Jonathan Hill aan de European Banking Federation, van 19 mei 2016.

20. Art. 5 lid 1 PRIIPs-Verordening.

21. Art. 6 lid 1 PRIIPs-Verordening.

22. Art. 6 lid 5 PRIIPs-Verordening.

23. Zie Annex II en III van de Gedelegeerde Verordening.

worden gedacht aan in- en uitstapkosten (bijvoorbeeld bij beleggingsfondsen). Vaste kosten zijn onder andere jaarlijkse transactiekosten of verzekeringskosten. Bij incidentele kosten kan worden gedacht aan prestatieafhankelijke vergoedingen. Al deze kosten moeten als geldelijke en procentuele termen in het KID worden opgenomen.

3.3. Multi option products

PRIIPs die meerdere onderliggende beleggingsopties bieden, worden ook wel aangeduid als *multi option products* ('MOPs'). Een goed voorbeeld van een MOP is een *unit linked* beleggingsverzekering waarbij de retailbelegger kan aangeven of hij offensief, neutraal of defensief wil beleggen. De verscheidenheid aan keuzes kan het moeilijk maken om alle nodige gegevens in een KID van drie pagina's op te nemen. De Gedelegeerde Verordening gaat in op deze problematiek en geeft de PRIIPs-ontwikkelaar de keuze om in dit geval ófwel een generieke KID voor alle opties tezamen op te stellen, in welk geval naast het KID ook algemene productinformatie aan de consument moet worden verstrekt, ófwel een KID per onderliggende beleggingskeuze op te stellen.²⁴ Wanneer de PRIIPs-ontwikkelaar een aparte KID per optie niet geschikt acht voor retailbeleggers, dient hij de specifieke informatie over de onderliggende beleggingsopties en de generieke informatie over het PRIIP afzonderlijk van elkaar te verstrekken.²⁵

Dit resulteert erin dat er verschillende opties in de markt zijn. Als de ene ontwikkelaar kiest voor een KID per onderliggende optie, terwijl de andere ontwikkelaar een generieke KID opstelt, is het voor een retailbelegger minder eenvoudig de producten met elkaar te vergelijken. Omdat de PRIIPs-Verordening de retailbelegger wil helpen bij het maken van zijn beleggingsbeslissing door middel van het voorschrijven van gestandaardiseerde informatie, zouden wij het logischer hebben gevonden als er in de Gedelegeerde Verordening zou zijn gekozen voor ófwel een KID per onderliggende optie, ófwel had voorzien in een afwijkend model-KID voor MOPs.

3.4. Updaten en herzien KID

Om te beoordelen of de informatie in het KID nog nauwkeurig, eerlijk, duidelijk en niet misleidend is, dient het KID periodiek te worden geëvalueerd. Een PRIIPs-ontwikkelaar is verplicht om een KID elke twaalf maanden te evalueren. Het KID moet tevens worden geëvalueerd in geval van een belangrijke wijziging van de informatie in het KID. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij een wijziging in de gegevens (bijvoorbeeld over risico of kosten) die worden gebruikt voor het invullen van het KID.²⁶

24. Art. 10 Gedelegeerde Verordening.

25. Punt 18 in de considerans van de Gedelegeerde Verordening.

26. Art. 15 lid 1 Gedelegeerde Verordening.

Wanneer uit de evaluatie blijkt dat een wijziging nodig is, moet een PRIIPs-ontwikkelaar een KID onmiddellijk herzien en vervolgens op zijn website publiceren.²⁷ In de praktijk zal een PRIIPs-ontwikkelaar op zijn website een soort bibliotheek met opgestelde KID's voor zijn PRIIPs bijhouden. Waar mogelijk moet de PRIIPs-ontwikkelaar retailbeleggers nog op de hoogte brengen van de wijziging, bijvoorbeeld via een e-mailalert.²⁸

Het is echter niet verplicht een KID op *intra-day* basis bij te werken.²⁹ Voor marktpartijen zal het in de praktijk lastig zijn te bepalen wanneer zij exact gehouden zijn een KID te herzien. Het zou daarom wenselijk zijn als de Level 3-regelgeving, die in de zomer van 2016 zou worden gepubliceerd, hierover duidelijkheid zou geven. Zolang de regelgeving onvoldoende duidelijk is over dit onderwerp, zal het voor de toezichthouders moeilijk zijn hier strikt op te handhaven.

4. Verstrekken van een KID

Een persoon die advies geeft over een PRIIP of een PRIIP verkoopt, moet de retailbelegger tijdig een KID verstrekken voordat deze door een overeenkomst of aanbod aan een PRIIP is gebonden.³⁰ Het kan voorkomen dat de PRIIPs-ontwikkelaar ook de persoon is die het PRIIP verkoopt.

Het KID wordt kosteloos aan de retailbelegger verstrekt op papier, duurzame drager of via een website.³¹ Het verstrekken van het KID op een duurzame drager (zoals een pdf-bestand) of via een website kan wenselijk zijn als een retailbelegger een PRIIP op afstand wil kopen.

De PRIIPs-Verordening bepaalt dat het KID tijdig dient te worden verstrekt voordat een retailbelegger aan een PRIIP is gebonden. Hoe lang het KID van tevoren moet worden verstrekt, volgt niet uit de PRIIPs-Verordening. De Gedelegeerde Verordening werkt dit onderwerp wel nader uit. Er moet in ieder geval rekening worden gehouden met de kennis van de retailbelegger, zijn ervaring met het PRIIP, zijn ervaring met PRIIPs met dezelfde risico's, de complexiteit van het PRIIP, alsmede de urgentie van het moment dat de retailbelegger een transac-

27. Art. 16 lid 1 Gedelegeerde Verordening.

28. Punt 22 in de considerans van de Gedelegeerde Verordening.

29. Zie de workshop van de Europese Commissie waarin zij ingaat op de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening van 11 juli 2016, 'Cross-cutting PRIIPs KID RTS Questions', Europese Commissie, 11 juli 2016, p. 4, te raadplegen via <http://ec.europa.eu/finance/events/2016/0711-workshop-priips-framework/docs/160711-cross-cutting-priips-kid-rt-questions_en.pdf>.

30. Art. 13 lid 1 PRIIPs-Verordening.

31. Art. 14 PRIIPs-Verordening.

tie wil sluiten.³² Een harde regel van een bepaald aantal dagen wordt er niet gegeven.

Voor bepaalde transacties kan het wenselijk zijn dat verstrekking van het KID niet voorafgaand aan de transactie, maar achteraf plaatsvindt. Bijvoorbeeld bij het telefonisch doorgeven van een order. Verstrekking achteraf mag, zolang aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Het gaat er met name om dat het niet mogelijk is het KID meteen te verstrekken en dat de retailbelegger instemt met verstrekking achteraf.³³

5. Wetsvoorstel PRIIPs

Op 16 augustus 2016 is naar aanleiding van de PRIIPs-Verordening een conceptwetsvoorstel ter consultatie voorgelegd aan de markt. De meeste bepalingen uit de verordening geven echter geen aanleiding tot een wetwijziging omdat zij immers rechtstreekse werking hebben. De belangrijkste wijziging uit de concept-wijzigingswet, is de toevoeging van art. 1:77c Wft. Met dit concept-artikel krijgt de AFM de bevoegdheid om het op de markt brengen, verkopen of distribueren van bepaalde verzekeringsproducten te verbieden of beperken. In de concept-toelichting wordt hierover opgemerkt dat de AFM deze bevoegdheid alleen in uitzonderlijke omstandigheden kan gebruiken. Volgens de toelichting kan van een dergelijke uitzonderlijke situatie sprake zijn als zich ontwikkelingen voordoen die aanleiding geven tot een situatie waarin het ordelijk functioneren van de financiële markten bedreigd wordt, maar waarin de wet- en regelgeving nog niet voorziet, waardoor de AFM niet effectief kan optreden. Dit kan volgens de toelichting het geval zijn bij nieuwe (innovatieve) financiële producten waarvan de werking anders uitpakt dan voorzien, waardoor de beleggersbescherming in het geding kan komen.

Daarnaast zal in het Bgfo nog een regeling worden opgenomen met een verplichting voor de ontwikkelaar, verkoper of adviseur van PRIIPs om eventuele opgelegde sancties schriftelijk kenbaar te maken aan betrokken retailbeleggers, als de AFM daartoe verzoekt.

6. Slotopmerkingen

In deze bijdrage bespraken wij de hoofdlijnen van de PRIIPs-Verordening en enkele onderwerpen waarover op dit moment in de markt nog geen duidelijkheid bestaat. Vragen die nog spelen zijn bijvoorbeeld welke producten precies binnen de reikwijdte van de PRIIPs-Verordening vallen en op welk moment een KID zal moeten worden herzien.

Hierover zou in de zomer van 2016 Level 3-regelgeving worden gepubliceerd, maar dat is tot op heden niet gebeurd. Gezien de onduidelijkheid over de inhoud van de Level 2-regelgeving (de Gedelegeerde Verordening), wekt dat ook geen verbazing.

Als er geen uitstel komt van de datum waarop de PRIIPs-Verordening van toepassing wordt (31 december 2016), dan zullen marktpartijen de vragen die zij hebben voor zichzelf moeten beantwoorden. Het zou beter zijn als de (Europese) wetgever de komende periode zou gebruiken om de markt te voorzien van essentiële informatie over de toepassing van de PRIIPs-Verordening.

32. Art. 17 lid 2 Gedelegeerde Verordening.

33. Art. 13 lid 3 PRIIPs-Verordening.